

דף כט.

עין משפט ב.

יו"ד סימן רלו פעיף ד

ה. ו. נשבע לשנות הידוע כגון על איש שהוא אשה חייב משום שבועת שוא, וכן נשבע על שנים שהם שנים דבר שהוא ידוע לכל שהם שנים, וכן אם נשבע על דבר שא"א לעשותו כגון שלא אישן ג' ימים או נשבע שלא יאכל ז' ימים, או נשבע שלא יאכל מכל פירות שבעולם הרי זה שבועת שוא ומלקין אותו, וישן לאלתר ואוכל לאלתר ^ט.

הגה: נשבע בסתם שלא יישן ושלא יאכל הוי כאילו נשבע שלא יעשה לעולם והוי שבועת שוא.

עין משפט ג.

יו"ד סימן רלו פעיף ה

ה. ז. נשבע שראה גמל פורח באויר הרי זו שבועת שוא.

הגה: הנשבע על דבר שהוא גוזמא קצת כדי להחזיק דבריו לא הוי שבועת שוא ^ע.

ה. ח. אמר שבועה שלא אוכל מצה אסור לאכול מצה בליל פסח ^פ, אבל אמר שבועה שלא אוכל מצה בליל פסח לוקה ^צ ואוכל מצה בליל פסח.

וה"ה אם אמר שבועה שלא אשב בצל אסור לישב בצל סוכה, אבל אמר שבועה שלא אשב בצל סוכה ^ק לוקה ויושב בצל סוכה.

ס. דהנשבע שלא יאכל שבעה ימים הוי כנשבע להמית עצמו והוי כנשבע לבטל המצוה. ט"ז ס"ק ט'.

ע. והט"ז חולק על דין זה וכתב שאין לו שורש ועיקר.

פ. דשבועה חלה לבטל המצוה בכולל בשב ואל תעשה, מתוך שחלה על כל ימות השנה חלה ג"כ על מצת ליל הפסח וכן על סוכת מצוה. והוא מירושלמי.

צ. משום שבועת שוא.

ק. והלבוש כתב דצריך שיאמר בצל סוכת מצוה, אבל בצל סוכה סתם חלה השבועה.

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: מה ששבועה חלה על דבר מצוה בכולל היינו דוקא במצוות עשה אבל במצוות לא תעשה לא חלה גם בכולל^ר.

עין משפט ה. יו"ד סימן רלח פעיף מז

ט. אמר שבועה שאוכל ככר זו ואח"כ אמר שבועה שלא אוכלנה, השבועה הראשונה היא שבועת בטוי^ש והשניה היא שבועת שוא שנשבע בפעם השניה לבטל המצוה ולעבור על שבועתו ועבר מיד ואפי' אם לא יאכלנה^ה, ואם יאכל אותה קיים שבועתו הראשונה ואינו עובר אלא על השניה, ע"כ מוטב שיאכלנה כדי שלא יעבור גם על הראשונה.

י. ואם אמר שבועה שלא אוכל ככר זו, שבועה שאוכלנה מיד עבר על השניה^א ואם יאכלנה יעבור גם על הראשונה, ע"כ מוטב בכה"ג שלא יאכלנה כדי שלא יעבור גם על הראשונה.

יא. צבור שהחרימו על דבר אחד ואח"כ החרימו על ההפך, אם לא התירו החרם הראשון קודם שהחרימו השני אין השני כלום^ב.

עין משפט זז. חו"מ סימן פז פעיף כ

ל. משיביעין אותו בכל לשון שהוא מבין^ג, וקודם שישביעוהו יאיימו

ר. והש"ך כתב דהחילוק הוא אם זה בקום ועשה אינה חלה כגון שנשבע לאכול נבילות ושחוטות אינה חלה שאין אומרים לאדם עמוד ותחטא כדי לקיים שבועתך, אבל בשב ואל תעשה חלה ג"כ השבועה גם במצות לא תעשה בכולל, וכ"כ הרמב"ם והוא מש"ס פ"ג דשבועות. ש"ך ס"ק ט"ו.

ש. כי בידו לקיימה, והשניה נשבע לבטל המצוה הוי שבועת בטוי.

ת. על שבועת שוא.

א. מדין שבועת שוא, ומוטב בכה"ג שלא יאכלנה כדי לא לעבור גם על שבועת בטוי שלא יאכלנה.

ב. מתשובת הרא"ש כלל ז' סי' ו', ועיין בסי' רכ"ח סעיף ל"ה, ובש"ך ס"ק צ"ד שם.

ג. שבועות ל"ח בברייתא שם, ובגמ' ל"ט ע"א, וכתב הרמב"ם שהורו רבותינו שאין משיביעין אלא בלשון הקודש, ואין ראוי לסמוך על הוראה זו ואע"פ שנהגו בכל בתי

עליו ואומרים לו הוי יודע שכל העולם נזדעזע בשעה שהקב"ה אמר לא תשא, ובכל העבירות שבתורה נאמר ונקה, ובשבועה נאמר לא ינקה, ובכל העבירות שבתורה נפרעים ממנו וכאן ממנו וממשפחתו^ד, ולא עוד אלא שגורם ליפרע משונאיהם^ה של ישראל שכל ישראל ערבים זל"ז, כל העבירות שבתורה תולים להם שנים ושלוש דורות אם יש לו זכות, וכאן נפרעים ממנו מיד, דברים שאין אש ומים מכלים אותם^ו שבועת שקר מכלה אותם, אם אמר איני נשבע פוטרים^ז אותו ונותן לו מה שתבעו, ואם אמר אני נשבע וחבירו תובעו^ח שישבע, העומדים שם אומרים זל"ז סורו נא מעל אהלי הרשעים האלה, ואומרים לו לא על דעתך אנו משיבים אותך אלא על דעתנו ועל דעת בית דין^ט.

הגה: אם יש צד רמאות הדיין יאמר לו לפרש בשבועתו כל צד רמאות שיש לחשוב בלבו, וכן יש רשות לדיין להשביע בנקיטת חפץ גם במקום

דינים להשביע בלשון הקודש אפי' שבועת היסת, מ"מ צריך להודיע הנשבע שיכיר את לשון השבועה, סמ"ע ס"ק נ"ד.

ד. כתב הב"י שמשמע מגמ' דבין שבועה בין שאר עבירות אין בני משפחתו נענשים יותר מכל העולם אלא כשמחפים עליו.

ה. אפי' אין בידם למחות, לא כן בשאר עבירות נענשים רק אם היה בידם למחות. מגמ' ל"ט ע"ב שם.

ו. היינו עצים ואבנים שבביתו, סמ"ע ס"ק נ"ט מגמ' דילפינן מקרא שם.

ז. היינו מוציאים אותו מיד משם שלא יחזור בו, כך פירש רש"י שם. וכתב הרא"ש שאחרי שיצא מבי"ד אינו יכול לחזור בו ושכן דעת הרמב"ם בפ"א משבועות הלכה י"ז.

ח. מה שכתב וחבירו תובעו, כדי ליתן טעם למה אמרו סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה שכולל גם התובע, והטעם כיון שהתובע רואה שהוא מוכן לישבע, היה לו להתפשר עמו באופן שלא יגרום שהשבועה תצא מפיו של זה על ידו, והוא לא עשה כן אלא תבע שבועה סמ"ע ס"ק ס"א. ועיין בפעמוני זהב מה שהקשה בדברי הסמ"ע אלו.

ט. כ"כ הרמב"ם והטור, אבל בברייתא כתוב במקום על דעתנו על דעת המקום. סמ"ע ס"ק ס"ב. ובפעמוני זהב כתב שאם קפץ ונשבע ולא אמר על דעת בי"ד חוזר ונשבע והוא מהרב הגוא"ל, אבל הוא כתב דכל זה כשלא חייבוהו בי"ד עדיין, אבל אחרי שבי"ד חייבו וקפץ ונשבע ולא אמר על דעת בי"ד ודאי שאינו חוזר כי זה על דעת בי"ד שחייבוהו.

שאינו צריך, או לאיים עוד בדברים אחרים^י אם יראה לו שיש צורך בכך.

דף כט:

עין משפט א.

יו"ד סימן רלח פעיף טז
עין לעיל דף כט. עין משפט ה

עין משפט ב.ד.

יו"ד סימן רלז פעיף ב

ב. השביעו אחר שאמר לו אני משביעך שתעשה דבר פלוני או שלא תעשנו וענה אמן או כל דבר שנשמע ממנו שמקבל שבועתו הוי כאילו נשבע בעצמו. ואפי' השביעו עכו"ם^כ או קטן.

י. בב"י כתב שיש המביאים לפני הנשבעים מטה של מתים ונודות נפוחים ומכבין הנרות, ובסמ"ע בפי' הדרישה כתב שטעם כל הענינים הללו כדי לאיים. וכתב הר"ן דת"ח אינו צריך איום כל כך סמ"ע ס"ק ס"ו.

כ. וראה מנבוכדנצר שהשביע לצדקיה, ויתרו שהשביע למשה דמהני, וקטן לא גרע מעכו"ם דמהני. ט"ז.